

ŞU İSTANBUL DENİLEN YER

İSTANBUL ÖYKÜLERİ

SAİT FAİK ABASIYANIK

VakıfBank Kùltür Yayınları: 0426
Edebiyat: 098

ŞU İSTANBUL DENİLEN YER

İSTANBUL ÖYKÜLERİ

SAİT FAİK ABASIYANIK

Hazırlayan

Sibel Yılmaz

Yayın Danışmanı

Ekrem Demirli

Kitap Editörü

Dr. Hazal Bozoyer

Sayfa Uygulama

Yümna Sarıkaya

Kapak

Faruk Özcan

Son Okuma

Hande Kayhan

VakıfBank Kùltür Yayınları

İnkılap Mahallesi

Dr. Adnan Büyükdenez Caddesi

No: 7/A1 – Kat 13

34768 Ümraniye / İstanbul

Telefon: 0 216 285 9571

www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr

Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025

ISBN 978-625-5848-50-5

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kùltür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2

34310 Haramidere, Avcılar / İstanbul

Tel: 0212 412 1700

www.mega.com.tr – info@mega.com.tr

Sertifika No: 44452

1. Baskı: Aralık 2025

ŞU İSTANBUL
DENİLEN YER
İSTANBUL ÖYKÜLERİ
SAİT FAİK ABASIYANIK

HAZIRLAYAN
SİBEL YILMAZ

SAİT FAİK ABASIYANIK (1906-1954)

18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda doğan Sait Faik Abasıyanık, Türk öykücülüğünün en özgün isimlerinden biridir. Eğitimini Adapazarı, İstanbul ve Bursa'da tamamladıktan sonra bir süre Darülfünûn Edebiyat Fakültesinde okudu; ardından ekonomi eğitimi almak üzere önce İsviçre'ye, oradan da Fransa'ya gitti. 1934'te Türkiye'ye döndü. Yazmayı bir tutku olarak benimseyen Sait Faik, eserlerinde hayatın kıyısında kalmış, küçük mutluluklarla yetinen insanları anlattı. Hikâyelerinde balıkçılar, işsizler, küçük insanlar başrolde yer aldı. 1953'te Mark Twain Derneği onur üyeliğine seçilen yazar, 11 Mayıs 1954'te İstanbul'da öldü. Burgazada'daki evi annesi tarafından Darüşşafaka Cemiyeti'ne bağışlanmıştır, aynı kurum o tarihten beri "Sait Faik Hikâye Armağanı" ile anısını yaşatmaktadır.

Eserler:

Hikâyeler: *Semaver* (1936), *Sarnıç* (1940), *Şahmerdan* (1940), *Lüzumsuz Adam* (1948), *Mahalle Kahvesi* (1950), *Havada Bulut* (1951), *Kumpanya* (1951), *Havuz Başı* (1952), *Son Kuşlar* (1952), *Alemdağ'da Var Bir Yılan* (1954), *Az Şekerli* (1954)

Romanlar: *Medâr-ı Maişet Motoru*

(1944), *Kayıp Aranıyor* (1953),

Şiir: *Şimdi Sevişme Vakti* (1953)

Röportaj, Mektup ve Yazılar: *Tüneldeki*

Çocuk (1955), *Mahkeme Kapısı* (1956),

Balıkçının Ölümü (1977), *Açık Hava Oteli*

(1980), *Yaşasın Edebiyat* (1981), *Müthiş*

Bir Tren (1981), *Sevgiliye Mektup* (1987),

Hikâyecinin Kaderi (2005), *Büyüyen Eller*

(2007)

SİBEL YILMAZ

Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini Gazi Üniversitesinde tamamladı. Doktora çalışması *Varlık'tan Garip'e Türk Rönesansı'nın Şiiri (1933-1941)* adıyla kitaplaştı. Akademik çalışmalarının yanında kitap incelemeleri ve eleştirileri birçok matbu ve elektronik dergide yayımlandı. 2010 yılından bu yana Orta Doğu Teknik Üniversitesi Türk Dili Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalışıyor.

İÇİNDEKİLER

Sunuş	7
Semaver	9
Şehri Unutan Adam	15
Kalorifer ve Bahar	21
Bir Karpuz Sergisi	31
Mavnalar	39
Park	45
Çöpçü Ahmet	55
Paşazade	61
Satılık Dünya	65
Francala mı, Ekmek mi?	71
Birtakım İnsanlar	77
Kurabiye	81
Mürüvvet	87
Kaçamak, Papağan, Karabiber	97
Büyük Hülyalar Kuralım	107
Yorgiya'nın Mahallesi	115
Bacakları Olsaydı	127
Korkunç Bir Pastane	133
Sonu	141
1 Nisan'da Bir Erik Ağacı ile Konuştum	147
Havuz Başı	151
İp Meselesi	159
Menekşeli Vadi	165
Bir Bahçe	173
Lüzumsuz Adam	177
Ayten	189
Birahanedeki Adam	195

Parkların Sabahı, Akşamı, Gecesi	201
Kumarbaz Hayri Efendi	207
Barometre	217
Hallaç	221
Serseri Çocukla Köpek	227
Söylendim Durdum	231
Eftalikus'un Kahvesi	237
Cezayir Mahallesi	243
Gün Ola Harman Ola	249
Balıkçısını Bulan Olta	255
Rıza Milyon-Er	261
Öyle Bir Hikâye	271
Melâhat Heykeli	283
Alemdağ'da Var Bir Yılan	287

SUNUŞ

“ŞU İSTANBUL DENİLEN YER”

1 Nisan 1935'te *Varlık* dergisinde yayımlanan “Semaver” öyküsüyle açılıp “Alemdağ'da Var Bir Yılan” öyküsüyle kapanan bu seçki, Sait Faik Abasıyanık'ın –adalar hariç tutularak– İstanbul merkezli öykülerini bir araya getiriyor. Kırk bir öyküden oluşan seçki, öykülerin mecmua ve gazetelerde basılan ilk versiyonlarıyla yazarın hayattayken Varlık Yayınları tarafından basılan kitaplarının karşılaştırılması yoluyla hazırlanırken Yapı Kredi Yayınları ile Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarının çıkardığı Sait Faik Abasıyanık külliyatlarından da istifade edildi. İmla ve noktalamada Sait Faik'in özgün kullanımlarına sadık kalınmakla birlikte bazı ek ve kelimelerin yazılışında günümüz imlasına uygun değişiklikler yapıldı. Günümüz okurlarının anlamakta zorluk çekebileceği Osmanlıcadan ya da yabancı dillerden alınmış kelime ve terimlerin anlamları dipnotlarda verildi.¹ “Yüksekaldırım”, “Dolapdere” ve “Sur Dışında Hayat” başlıklı yazı ve röportajları sonradan öykü kitaplarına alınmış olsa da tür olarak öyküden farklı olduğu için bu seçkiye dahil edilmemiştir. Kitaba son olarak İstanbul'un farklı silüetlerini yansıtan eski İstanbul fotoğrafları eklendi.

Öykülerinde Adapazarı, Bursa ve Fransa gibi mekânlar geçse de Sait Faik tam bir İstanbul yazarıdır. İlk öykülerinden beri yaşam ve ekmek kavgası vermek zorunda olan yoksul ve emekçi

1. Aksi belirtilmediği müddetçe tüm notlar bana aittir.

insanların, yani küçük insan hikâyelerini anlatan Sait Faik; kenti bir *flanör* olarak deneyimlerken gördüklerini, gözlemlediklerini ya da bazen sadece hayal ettiklerini kurgusal zemine taşır. İstanbul'un başta Beyoğlu olmak üzere birçok semtinde, mahalle, sokak, meyhane, kahvehane, park ve sinema gibi mekânlarında karşılaştığı küçük insanların yaşamını özgün bakış açısıyla okurlarına aktarırken mekân-insan-bellek ilişkisi üzerine de düşünmemizi sağlar. Kent zamanla kaçılan, korkulan, hatta tiksini len bir imgeye dönüşse de Sait Faik sokakları, avareliği ve insanları sevmeye, İstanbul'u sonsuz bir merakla seyrederek bu kentin insanların hikâyelerini yazmaya devam eder. Bugünlerde, Sait Faik'in betimlediği İstanbul'la karşılaşabilmek pek mümkün olmasa ve kent giderek renklerini yitirse bile "şu İstanbul denilen yer" in hafızası tüm canlılığıyla Sait Faik'in öyküleri sayesinde var kalmaya devam edecektir.

Sibel Yılmaz

Temmuz 2025, Ankara

SEMAVER¹

Süleymaniye Camii ve Haliç, İÜ Kütüphanesi Arşivi

“Sabah ezanı okundu. Kalk yavrum, işe geç kalacaksın.”

Ali nihayet iş bulmuştu. Bir haftadır fabrikaya gidiyordu. Anası memnundu. Namazını kılmış, duasını yapmıştı. İçindeki Cenabı Hak’la beraber oğlunun odasına girince uzun boyu, geniş vücudu ve çok genç çehresi ile rüyasında makineler, elektrik pilleri, ampuller gören, makine yağları sürünen ve bir dizel motoru homurtusu işiten oğlunu evvela uyandırmaya kıyamadı. Ali işten çıkmış gibi terli ve pembeydi.

1. 1 Nisan 1935’te *Varlık*’ta yayımlandıktan sonra *Semaver* kitabına alınır.

Halıcıoğlu'ndaki fabrikanın bacası kafasını kaldırmış, bir horoz vakarıyla² sabaha, Kâğıthane sırtlarında beliren fecrikâzibe³ bakıyordu. Neredeyse ötecekti.

Ali nihayet uyandı. Anasını kucakladı. Her sabah yaptığı gibi yorganı kafasına büsbütün çekti. Anası yorgandan dışarıda kalan ayaklarını gıdıkladı. Yataktan bir hamlede fırlayan oğluyla beraber tekrar yatağa düştükleri zaman, bir genç kız kahkahasıyla gülen kadın mesut sayılabilirdi. Mesutları çok az bir mahallenin çocukları değil miydiler? Anasının çocuğundan, çocuğun anasından başka gelirleri var mıydı? Yemek odasına kucak kucağa geçtiler. Odanın içini kızarmış bir ekmek kokusu doldurmuştu. Semaver, ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ne ıstırap, ne grev, ne de kaza olan bir fabrikaya benzetirdi. Ondan yalnız koku, buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi.⁴

Sabahleyin Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Sonra sesler. Halıcıoğlu'ndaki askerî mektebin borazanı, fabrikanın uzun ve bütün Haliç'i çınlatan düdüğü, onda arzular uyandırır; arzular söndürürdü. Dernek ki, Ali'miz biraz şairce idi. Büyük değirmende bir elektrik amelesi için hassasiyet, Haliç'e büyük transatlantikler sokmaya benzerse de biz, Ali, Mehmet, Hasan biraz böyleyizdir. Hepimizin gönlünde bir aslan yatar.

Ali, annesinin elini öptü. Sonra şekerli bir şey yemiş gibi dudaklarını yaladı. Annesi gülüyordu. O, annesini her öpüşte, böyle bir defa yalanmayı âdet etmişti. Evin küçük bahçesindeki saksıların içinde fesleğenler vardı. Ali birkaç fesleğen yaprağını parmaklarıyla ezerek avuçlarını koklaya koklaya uzaklaştı.

2. Ağırbaşlılık.

3. Yalancı tan.

4. Elde etmek.

Sabah serin, Haliç sisli idi. Arkadaşlarını sandal iskelesinde buldu; hepsi de dinç delikanlılardı. Beş kişi Halıcıoğlu'na geçtiler.

Ali bütün gün zevkle, hırsla, iştiaqla⁵ çalışacak. Fakat arkadaşlarından üstün görünmek istemeden. Onun için dürüst, gösterişsiz işliyecek. Yoksa işinin fiyakasını da öğrenmiştir. Onun ustası İstanbul'da bir tek elektrikçiydi. Bir Alman'dı. Ali'yi çok severdi. İşinin dalaveresini, numarasını da öğretmişti. Kendi kadar usta ve becerikli olanlardan daha üstün görünmenin esrarı çeviklikte, acelede, aşağı yukarı sporda, yani gençlikteydi.

Akşama, arkadaşlarına yeni bir dost, yeni bir kafadar, ustalarına sağlam bir işçi kazandırdığına emin ve memnun evine döndü.

Anasını kucakladıktan sonra karşı kahveye, arkadaşlarının yanına koştu. Bir pastra⁶ oynadılar. Bir heyecanlı tavla partisi seyretti. Sonra evinin yolunu tuttu. Anası yatsı namazını kılıyordu. Her zaman yaptığı gibi anacığının önüne çömeldi. Seccadenin üzerinde taklalar attı. Dilini çıkardı. Nihayet kadını güldürmeye muvaffak⁷ olduğu zaman, kadıncağыз selam vermek üzereydi.

Anası:

“Ali be, günah be yavrum” dedi. “Günah yavrucuğum, yapma!”

Ali:

“Allah affeder ana” dedi.

Sonra saf, masum sordu:

“Allah hiç gülmez mi?”

5. Güçlü istek.

6. (Rumca) Pişti.

7. Başarılı (kimse).

Yemekten sonra Ali, bir Nat Pinkerton⁸ romanı okumaya daldı. Anası ona bir kazak örüyordu. Sonra yükün içinden lavanta çiçeği kokan şilteler serip yattılar.

Anası sabah namazı okunurken Ali'yi uyandırdı.

Kızarmış ekmek kokan odada semaver ne güzel kaynardı. Ali semaveri, içinde ne ısırap, ne grev, ne de patron olan bir fabrikaya benzetirdi. Onda yalnız koku, buhar ve sabahın saadeti istihsal edilirdi.

Ali'nin annesine ölüm, bir misafir, bir başörtülü, namazında niyazında bir komşu hanım gelir gibi geldi. Sabahları oğlunun çayını, akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı ediyordu. Fakat yüreğinin kenarında bir sızı hissediyor; buruşuk ve tülbent kokan vücudunda akşamüstleri merdivenleri hızlı hızlı çıktığı zaman bir kesiklik, bir ter, bir yumuşaklık duyuyordu.

Bir sabah, daha Ali uyanmadan, semaverin başında üzerine bir fenalık gelmiş; yakın sandalyeye çöküvermişti. Çöküş, o çöküş.

Ali annesinin kendisini bu sabah niçin uyandırmadığına hayret etmekle beraber, uzun zaman vaktin geciktiğini anlayamamıştı. Fabrikanın düdüğü, camların içinden tizliğini, can koparıcılığını terk etmiş ve bir sünger içinden geçmiş gibi yumuşak, kulaklarına geldi. Fırladı. Yemek odasının kapısında durdu. Masaya elleri dayalı, uyuklar gibi vaziyetteki ölüyü seyretti. Onu uyuyor sanıyordu. Ağır ağır yürüdü. Omuzlarından tuttu. Dudaklarını soğumaya başlamış yanaklara sürdüğü zaman ürperdi.

8. İskoçyalı bir dedektif olan Allan Pinkerton'dan esinlenen Nat Pinkerton isimli dedektifin maceralarını anlatan çeşitli kitaplar vardır.

Ölümün karşısında, ne yapsak, muvaffak olmuş bir aktörden farkımız olmayacak. O kadar, muvaffak olmuş bir aktör.

Sarıldı. Onu kendi yatağına götürdü. Yorganı üstlerine çekti, soğumaya başlayan vücudu ısıtmaya çalıştı. Vücudunu, hayatietini bu soğuk insana aşılarmaya uğraştı. Sonra, âciz, onu köşe minderinin üzerine attı. Bütün arzusuna rağmen o gün ağlayamadı. Gözleri yandı, yandı, bir damla yaş çıkarmadı. Aynaya baktı. En büyük kederin karşısında, bir gece uykusuz kalmış insan çehresinden başka bir çehre almak kabil⁹ olmayacak mıydı?

Ali birdenbire zayıflamak, birdenbire saçlarını ağarmış görmek, birdenbire belinde müthiş bir ağrı ile iki kat oluvermek, hemen yüz yaşına girmiş kadar ihtiyarlamak istiyordu. Sonra ölüye bir daha baktı. Hiç de korkunç değildi.

Bilakis çehre eskisi kadar müşfik,¹⁰ eskisi kadar mülayimdi. Ölünün yarı kapalı gözlerini metin bir elle kapadı. Sokağa fırladı. Komşu ihtiyar hanıma haber verdi. Komşular koşa koşa eve geldiler. O, fabrikaya yollandı. Yolda kayıkla giderken, ölüme alışmış gibiydi.

Yan yana, kucak kucağa, aynı yorganın içinde yatmışlardı. Ölüm munis,¹¹ anasına girdiği gibi onun bütün hassasiyetini, şefkatini, yumuşaklığını almıştı. Yalnız biraz soğuktu. Ölüm, bildiğimiz kadar korkunç bir şey değildi. Yalnız biraz soğuktu o kadar...

Ali, günlerce evin boş odalarında gezindi. Gece ılık yakmadan oturdu. Geceyi dinledi. Anasını düşündü. Fakat ağlayamadı.

9. Olanaklı.

10. Sevecen.

11. Uysal.

Bir sabah, yemek odasında karşı karşıya geldiler. O, yemek masasının muşambası üzerinde sakın ve parlaktı. Güneş sarı pirinç maddenin üzerinde donakalmıştı. Onu kulplarından tutarak, gözlerinin göremeyeceği bir yere koydu. Kendisi bir sandalyeye çöktü. Bol bol, sessiz bir yağmur gibi ağladı. Ve o evde o, bir daha kaynamadı.

Bundan sonra Ali'nin hayatına bir salep güğümü girer.

Kış Haliç etrafında İstanbul'dakinden daha sert, daha sisli olur. Bozuk kaldırımların üzerinde buz tutmuş çamur parçalarını kırarak erkenden işe gidenler; mektep hocaları, celepler¹² ve kasaplar fabrikanın önünde bir müddet dinlenirler, kocaman bir duvara sırtlarını vererek üstüne zencefil ve tarçın serpilmiş salep içerlerdi.

Yün eldivenlerin içinde saklı kıymetler elleri salep fincanını kucaklayan burunları nezleli, kafaları grevli, ıstıraplı pirinç bir semaver gibi tüten sarışın ameleler, mektep hocaları, celepler, kasaplar ve bazan fakir mektep talebeleri kocaman fabrika duvarına sırtlarını verirler; üstüne rüyalarının mabadi¹³ serpilmiş salepten yudum yudum içerlerdi.

12. Koyun, keçi, sığır vb. kesilecek hayvanların ticaretini yapan kimse.

13. Son, arka.

ŞEHİRİ UNUTAN ADAM¹

Çoktan beri şehre inmemiştim. O gün insanları sevebilmek arzusuyla otelin kapısını açtığım zaman karşıma ilk çıkan insan bir küfecî² çocuğu oldu.

Kirli, soluk yanaklarına, çıplak ayaklarına merhametle değil, sevgi ile baktım. Zaten otelin kapısından bu niyetle çıkmamış mıydım? Onu kucaklamak, köşedeki kunduracıdan ona bir lastik ayakkabı, biraz ilerideki Yahudi'den bir beyaz keten pantolon almak arzusuyla durdum.

“Ne bakıyorsun efendi” dedi, “hamal mı lazım?”

“Yok çocuğum” dedim.

“Gel sana bir pantolon, bir ayakkabı alayım” demek üzereydim. Fakat gözlerini görünce vazgeçtim. Onlar bir acayip hastalığı benim sevgi dolu gözlerimde yakalamak istiyor gibi dikkatli, yakalamış kadar mustarip ve haindiler.

Bununla beraber, yirmi beş kuruş çıkarıp verdim, yürüdüm. Arkamdan koşup iade etti. Yüzünü görmedim, fakat elleri kararlı idi.

“Her sakallıyı baban zannetme, anladın mı?”

1. 1 Aralık 1935'te *Varlık*'ta ve ardından *Semaver*'de yer alır.

2. (Rumca) Küfe (yük taşımaya yarayan dayanıklı sepet) ile sırtında öteberi taşıyan hamal.

Şehri unutan adam

Salt Falk

Çoktanberi İstanbul'a gelmemiştim. O gün insanları sevebilmek arzusu ile otelin kapısını açtığı zaman karşıma ilk çıkan insan, bir küfecî çocuğu oldu.

Kirli, soluk yanaklarına, çıplak ayaklarına merhametle değil sevgi ile baktım. Zaten otelin kapısından bu niyetle çıkmamış mıydım? Onu kucaklamak, köşedeki kunduracıdan ona bir lastik ayakkabı, biraz ilerideki yahudiden bir beyaz keten pantolon almak arzusu ile durdum.

-- Ne bakıyorsun efendi, dedi, hamal mı lazım?

-- Yok çocuğum, dedim. Gel sana bir pantolon, bir ayakkabı alayım demek üzere idim. Fakat gözlerini görünce vaz geçtim. Onlar bir acılaş talatı benim sevgi dolu gözlerimde yakalamak istiyor gibi dikkatli, yakalamış kadar muztarıp ve halindiler.

Bununla beraber yirmi beş kuruş çıkarıp verdim; yürüdüm. Arkamdan koşup lade etti. Yüzünü görmedim, fakat elleri kararlı idi.

-- Her sakallıyı baban zannıtmı anladın mı?

Yirmibeş aldım. Cevap vermeden yoluma devam etmek istedim. Birden bütün neşemin bir camın kırılışı kadar ses ve şıncırı çıkarak düşüp kırıldığını gördüm.

Ayak ucuma düşüp kırılan neş'em gözlerimle topladım. Ters yüzüne evime dönüp odama kavuştum.

Dört duvar, bir pencere, bir valiz içinde bir kaç kitab ve bir demir karyola... Hasılı mukaddes bir hâşimane olan odamdan düşünmeden, hatta okumadan gezindim durdum.

Düşünmeye başladığım zaman nasıl filmlerde bazı kırılan otomobillerin aksamı tekrar bir birle süratle buluşup birleşirse benim de içimde kırılan şey böyle birleşti. Tekrar neş'em bulmuşum. İnsanları sevmek arzusule sökeğe çıktım.

Akşam oluyordu. Köşe ba-

şındaki tütüncüye uğradım. Güneş satılmamış edebiyat mecmualarının üstünde idi. Tütüncü dükkânındaki edebiyat mecmualarile aynı dükkâna vuran akşam ışığı arasında bir nükte, bir hayal yakalayabilmek için bakmakta idim.

Lirayı tütüncüye vermiştim. Bana uzun bir zaman geçmiş gibi geldiği halde ne liramın üstü, ne de tütün paketi bana verilmmişti. Dükkâncıdan tarafa bakmaya mecbur oldum. Lira burunumun ucunda sallanıyordu.

-- Bu sağdan sola yırtık, beyim, geçmez. Yukarıdan aşağı olsa geçer ama böylesi geçmiyor.

-- Nasıl geçmez yahu, pek âlâ geçer, ben nasıl aldım?

-- Kanun var efendi. Para koruma kanunu.

Kanunları bilmemek insanları cezadan kurtaramaz olduğunu biliyorum. Kanuna karşı gelemezdim, yürüdüm.

Cebimden bir başka lira çıkarıp cıgara almak işime gelmiyordu. Kanunlardan kaçamak noktaları çıkarmak yalnız avukatların değil her vatandaşın hakkıdır. Onun için bir başka tütüncüye aynı lira ile müracaatı zeki bir hareket buldum. Bu tütüncü lirayı aldıktan sonra paketi vermiş, paranın üstünü lade ederken benim acelemden ve telaşımdan şüphelenmiş olacaktı, verdiğim liraya bir daha bakmak zekâvetini gösterdi. Mütebessim:

-- Bir başka lira lütfederse-niz iyi olur, dedi.

-- Niçin.

-- Bu geçmez de.

İlah ettiğimden lirayı geri aldım. Bugün fikrimi ve muhayyalemi apaçık söyleyen aptal ve acayip gözlerim tütüncülerin yüzüne dikilmeden, kızarak tütüncü tütüncü dolaştım. Nihayet parayı geçiremeyeceğime kanaat getirmiştim. Cüzdanımda daha hiç katlanmamış yepyeni bir liracığın daha vardı. Bir on bir buçukluk cıgara için bozdu-

rumlaya kıyılmıyacak kadar yeşil, hâreli, kıvrak liramı evirdim çevirdim fakat sonunda bir cıgara; tahammül edilemeyecek bir arzu gibi vücutümü sardı. İlk defa yaklaştığım kadına duyduğum hırsıla nasıl parayı boz durup paketi açtığımı ve dudaklarıma cıgarayı nasıl koyup ateşlediğimi hatırlıyamıyorum.

Mavi çuman bir bilek damarı gibi kabarık. Sıcak dudaklarımdan çıktı. Sevgiğimin parmağını öptüğüm zamanki bulanık bir halleti ruhiye içinde cıgarayı emiyor; yeniden kendimi on sekiz yaşına avdet etmiş sanıyorum. Kırılan neş'em son videsi, bir hayat hızzı yerine yerleşmişti. Mesuttum. İnsanları sevmek, hehrin yanan elektriklerine karışmış sarı altın kuşlar avlamak, birine merhaba demek, öbürünün tüylü enesini avlamak, biraz ileridekinin güzel parmaklarını avuçlarıma almak... -- A, herif delimidir nedir, gülyör.

Şakrak kızlardı. Her tarafında bir kenar mahalle kokusu vardı. Lehceleri derli toplu, aksantonikli idi. İki arkadaşta. Güneşden yanmışlar, dirseklerinin yukarısında sıkılmış yaz köstümlerinin içinde buram buram terli aşk ve güneş fışkırtıyorlardı. Yukarıki, "A herif delimidir, nedir, cümlesini söyleyinin yüzüne, yine gayrı suurlaşkımla gülmüş olacağım ki, kendini tutamadı. Tatlı tatlı sırtı. Cessaret aldı; peşlerine düştüm. Hızlı yürüyorlardı. yetişmek için güçlük çekiyordum. Ara sıra dönüp bakıyorlar; gü-lüyorlardı. Serveti fünun mısraları ile dolu. Kurunuvustai fedakârlıklar yapacak gibi idim.

Ne söyleyebilirdim. Bir kaç defa cesaret ve kafamda hazırlanmış bir cümle ile kızlara yanaştım. Sonunda cümlemi beğenmedim, söyleyemedim. Bece-riksizliğime küfrederek yine bir az arkada kalmıştım. Bu sefer onlar durmuşlardı. Çekine çekine yürüdüm. Tam yanlarına yaklaşıncaya gelecek bir ilhamla elbette

1 Aralık 1935'te Varlık'ta yayımlanan "Şehri Unutan Adam"